

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas ielā 45, Rīgā, LV-1039 ♦ Tālr. 67097200 ♦ Fakss 67097277 ♦ E-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

R ī g ā

20.11.2014.

Nr.305
(prot. Nr.39, 1.p.)

Par kapitāla atdeves likmes noteikšanu akciju
sabiedrībai „Augstsprieguma tīkls”

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2014.gada 10.oktobrī saņēma akciju sabiedrības „Augstsprieguma tīkls”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003575567, juridiskā adrese: Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073 (turpmāk – AS „Augstsprieguma tīkls”), 2014.gada 9.oktobra iesniegumu Nr.500310-17-479 ar lūgumu noteikt kapitāla atdeves likmi. 2014.gada 6.novembrī Regulators saņēma AS „Augstsprieguma tīkls” 2014.gada 4.novembra iesniegumu Nr.500310-17-525 ar iesniegto papildu informāciju par sagaidāmo nomas maksas apmēru pie prognozētās nomāto aktīvu vērtības 2014.gada 31.decembrī, elektroenerģijas sistēmas īpašnieka faktiskās aizņemtā kapitāla procentu likmes un kapitāla struktūras, kā arī līdzšinējās pašu kapitāla atdeves likmes.

Regulators konstatē

1. Saskaņā ar Regulatora 2011.gada 26.oktobra lēmuma Nr.1/23 „Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Metodika) 5.punktu kapitāla izmaksu noteikšanai izmanto regulējamo aktīvu bāzi un kapitāla atdeves likmi. Kapitāla atdeves likme ir Regulatora noteikta vidējā svērtā likme no pašu kapitālam noteiktās atdeves likmes un aizņemtajam kapitālam noteiktās ilgtermiņa kredītu procentu likmes. Kapitāla atdeves likmi aprēķina noteiktai pašu kapitāla un aizņemtā kapitāla attiecībai. Kapitāla atdeves likmi nosaka tā, lai neietekmētu elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora (turpmāk – pārvades sistēmas operators) un elektroenerģijas sistēmas īpašnieka (turpmāk – sistēmas īpašnieks) izvēli starp pašu kapitāla un aizņemtā kapitāla izmantošanu. Pirms tarifu projekta iesniegšanas pārvades sistēmas operators iesniedz Regulatoram lūgumu noteikt kapitāla atdeves likmi un Regulators pēc visas nepieciešamās informācijas saņemšanas nosaka kapitāla atdeves likmi.
2. Metodikas 17.punkts paredz, ka, pamatojoties uz kapitāla izmaksām, Regulators analizē pārvades sistēmas operatora un sistēmas īpašnieka darbības rentabilitāti un finanšu resursu pietiekamību.
3. Metodikas 15.punkts noteic, ka, ja pārvades sistēmas operators pārvades sistēmas pakalpojumu sniegšanai izmanto nomātus aktīvus, uz pārvades tarifu attiecināmā nomas maksa nedrīkst pārsniegt pamatotu nomas maksas apjomu. Pamatotas nomas maksas aprēķinā ietvertā kapitāla atdevi sistēmas īpašniekam nosaka, izmantojot sistēmas

īpašnieka pašu un aizņemtā kapitāla īpatsvaru un pašu un aizņemtā kapitāla atdeves likmi atbilstoši šai metodikai. Sistēmas īpašnieka pašu kapitāla atdeves likmi pielīdzina regulatora noteiktajai pārvades sistēmas operatora pašu kapitāla atdeves likmei.

4. Atbilstoši Metodikas 25.punktam vidējo svērto kapitāla atdeves likmi ($wacc$) aprēķina šādi: $wacc = r_e * E/(E + D) + r_d * D/(E+D)$, kur r_e ir pašu kapitāla atdeves likme, $E/(E+D)$ – pašu kapitāla attiecība pret kopējo (pašu un aizņemto) kapitālu, r_d – aizņemtā kapitāla atdeves likme, $D/(E+D)$ – aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo (pašu un aizņemto) kapitālu.
5. Atbilstoši Metodikas 26.punktam pašu kapitāla atdeves likmi aprēķina šādi: $r_e = r_f + r_c$, kur r_f ir Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) grupas valstu vidējā valsts ilgtermiņa (bezriskā) vērtspapīru procentu (%) likme, savukārt r_c – riska prēmija, kas ietver valsts riska un nozares riska novērtējumu.
6. Atbilstoši Metodikas 27.punktam aizņemtā kapitāla atdeves likmi nosaka, pamatojoties uz vienu no šādiem principiem: kā vidējo ilgtermiņa kredītu likmi iekšzemes uzņēmumiem, to samazinot par iespējamo apjoma atlaidi; kā pakalpojumu sniedzēja faktisko ilgtermiņa kredītu vidējo likmi; kā ilgtermiņa valsts parāda vērtspapīru likmes un nozares riska piemaksas summu.
7. Izmantojot Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) publicētos datus mājaslapā internetā www.oecd.org, jaunākā publicētā bezriskā vērtspapīru procentu likme ir 3,54%.
8. Riska prēmija, kas ietver Latvijas valsts riska, nozares un atbilstoša profila komersanta riska novērtējumu, un tiek aprēķināta, summējot komersanta novērtēto riska piemaksu un valsts riska piemaksu, ir 3,89%.
9. Saskaņā ar AS „Augstsprieguma tīkls” 2013.gada pārskatu komersants neizmanto ilgtermiņa aizņemto kapitālu, līdz ar to aizņemtā kapitāla atdeves likme netiek aprēķināta un komersanta pašu kapitāla īpatsvars kopējā kapitālā ir 100%, bet ilgtermiņa aizņemtā kapitāla īpatsvars – 0%.
10. Ņemot vērā to, ka kapitāla atdeves likmes noteikšanai bija nepieciešams saņemt un izvērtēt AS „Augstsprieguma tīkls” papildus iesniegto informāciju, Regulators, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 64.panta otro daļu, pagarināja lēmuma par kapitāla atdeves likmes noteikšanu termiņu uz laiku, ne ilgāku par četriem mēnešiem no AS „Augstsprieguma tīkls” 2014.gada 9.oktobra iesnieguma Nr.500310-17-479 saņemšanas dienas – līdz 2015.gada 10.februārim.
11. Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 1.pants noteic likuma un sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas mērķi – nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus, kuru tarifi (cenas) atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām, kā arī veicināt attīstību un ekonomiski pamatotu konkurenci regulējamās nozarēs. Ievērojot minētā likuma 5.pantā noteikto, Regulators pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus, lai aizstāvētu lietotāju intereses un veicinātu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju attīstību saskaņā ar taisnīguma, atklātības, neitralitātes, vienlīdzības un proporcionalitātes principiem.
12. Regulatora padomes sēdē piedalījās AS „Augstsprieguma tīkls” pārstāvji un uzturēja spēkā lūgumu noteikt elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu projekta sagatavošanai nepieciešamo kapitāla atdeves likmi.
13. Regulatora padomes sēdē piedalījās AS „Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis un izteica viedokli, ka kapitāla atdeves likmes noteikšanai var izmantot dažādas metodes un ka piedāvātais kapitāla atdeves likmes lielums var atstāt ietekmi uz elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīvu vērtību.

Regulators secina

1. Saskaņā Metodikas 25. un 26.punktu aprēķinātā AS „Augstsprieguma tīkls” pašu kapitāla atdeves likme ir 7,4%.
2. Ņemot vērā to, ka AS „Augstsprieguma tīkls” neizmanto ilgtermiņa aizņemto kapitālu, aizņemtā kapitāla atdeves likme netiek noteikta un pašu kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu ir 1, līdz ar to vidējā svērtā kapitāla atdeves likme ir vienāda ar pašu kapitāla atdeves likmi – 7,4%.
3. Izmantojot AS „Augstsprieguma tīkls” gada pārskatu un 2014.gada 4.novembra iesniegumā Nr.500310-17-525 sniegto papildu informāciju un ņemot vērā Metodikas 15.punktā noteikto, Regulators ir izvērtējis iespējas finansēt pārvades sistēmas pamatlīdzekļu uzturēšanu un atjaunošanu. Regulatora ieskatā, kapitāla atdeves likme 7,4% apmērā nodrošina gan AS „Augstsprieguma tīkls”, gan sistēmas īpašniekam pietiekamu un samērīgu pašu kapitāla atdevi, kas ļauj AS „Augstsprieguma tīkls” nodrošināt lietotājiem iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus, kuru tarifi (cenas) atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām, kā arī izpildīt citus Elektroenerģijas tirgus likumā noteiktos pārvades sistēmas operatora pienākumus, savukārt sistēmas īpašniekam – nodrošināt finansējumu pārvades sistēmas darbībai un attīstībai.

Saskaņā ar Regulatora 2011.gada 26.oktobra lēmuma Nr.1/23 „Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika” 5., 25., 26. un 27.punktu, pamatojoties uz likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 1.pantu, 5.pantu, 9.panta pirmās daļas 1.punktu un otro daļu un 20.pantu, kā arī Administratīvā procesa likuma 55.panta 1.daļu un 63.panta pirmās daļas 1.punktu,

padome nolemj:

1. noteikt AS „Augstsprieguma tīkls” elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķinu projekta sagatavošanai nepieciešamo kapitāla atdeves likmi 7,4% apmērā;
2. ar šā lēmuma spēkā stāšanos atcelt Regulatora 2008.gada 21.maija lēmumu Nr.182 „Par kapitāla atdeves likmes noteikšanu akciju sabiedrībai „Augstsprieguma tīkls”.

Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētājs

V.Lokenbahs